

Vabariigi Valitsuse määruse
„Maalasti looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri” eelnõu
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Looduskaitseseaduse § 10 lõike 1 alusel on Vabariigi Valitsusel õigus võtta ala kaitse alla ja kehtestada ala kaitsekord. Eelnõukohase määrusega moodustatakse uus kaitseala – Maalasti looduskaitseala – ja kehtestatakse kaitseala kaitsekord.

Määrusega moodustatakse Natura 2000 võrgustikku kuuluvale Maalasti loodusale siseriikliku kaitse tagamiseks Maalasti looduskaitseala (edaspidi *kaitseala*) ja kehtestatakse kaitse-eeskiri. Kaitseala moodustatakse tulenevalt vajadusest tagada paremini loodusdirektiivi I lisa soo- ja metsaelupaikade kaitse ning mitmete kaitsealuste liikide kaitse. Kaitseala hõlmab lisaks Maalasti loodusale ka suurkonnakotka püsielupaiga.

Kaitseala asub Viljandi maakonnas Kõo vallas Saviaugu, Kangrussaare, Maalasti, Venevere ja Unakvere külas ning Suure-Jaani vallas Ülde ja Kurnuvere külas. Planeeritava kaitseala kogupindala on 527,2 ha. Kaitseala pindalast on eramaad 113,6 ha (21 maaüksust), riigimaad 380,1 ha (4 maaüksust) ja jätkuvalt riigi omandis olevat maad 33,5 ha.

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni kaitse planeerimise spetsialist Meelis Suurkask (tel 516 4997, e-post meelis.suurkask@keskkonnaamet.ee), eksperdihinnangu on andnud Riho Männik, eelnõu kaitsekorra otstarbekust on kontrollinud Keskkonnaameti kaitse planeerimise peaspetsialist Taavi Tattar (tel 627 2184, e-post taavi.tattar@keskkonnaamet.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaameti õigusosakonna jurist Madina Talu (tel 627 2178, e-post madina.talu@keskkonnaamet.ee), keeleliselt toimetanud Siiri Soidro (tel 640 9308, e-post siiri.soidro@tlu.ee).

2. Eelnõu sisu, piirangute ja kaitse alla võtmise põhjendus

2.1. Kaitse alla võtmise eesmärkide vastavus kaitse alla võtmise eeldustele

Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta:

- 1) metsa-, madal soo- ja poollooduslike koosluste elustiku mitmekesisust ning kaitsealuste liikide elupaiku;
- 2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta nimetab I lisas. Need on jõed ja ojad (3260 - sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ lisale I. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid), liigirikkad niidud lubjakaestel muldadel (6270), lamminiidud (6450), liigirikkad madal sood (7230), vanad loodusmetsad (9010*), rohunditerikkad kuusikud (9050) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*);
- 3) liike, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta nimetab II lisas. Need on vareskaera-aasasilmik (*Coenonympha hero*), suursulda (*Lycaena dispar*) ja saarmas (*Lutra lutra*);
- 4) kaitsealuseid linnuliike: suur-konnakotkast (*Aquila pomarina*), väike-konnakotkast (*Aquila pomarina*), laanerähni (*Picoides tridactylus*), musträhni (*Dryocopus martius*), roo-loorkulli (*Circus aeruginosus*), soo-loorkulli (*Circus pygargus*), rohuneppi (*Gallinago media*) ja rukkiräaku (*Crex crex*);
- 5) kaitsealust taimeliiki juurduvat kõrkjat (*Scirpus radicans*);
- 6) rändlindude peatuspaiku.

Vastavalt looduskaitseaduse §-le 7 on kaitseala kaitse alla võtmise eeldused ohustatus, haruldus, tüüpilisus, teaduslik, ajaloolis-kultuuriline või esteetiline väärtus või rahvusvahelistest lepingutest tulenev kohustus. Kaitseala kaitse all olemise eelduseks on alale eesmärgiks seatud väärtuste ohustatus ja haruldus, loodus- ja linnudirektiivist tulenev rahvusvaheline kohustus.

Ohustatus ja haruldus

Kaitsealale jääb eriti ohustatud haudelinnuliikide suur-konnakotka (*Aquila clanga*) ja väike-konnakotka (*Aquila pomarina*) pesitsus- ja toitumisala, ohustatud haudelinnuliikide laanerähni (*Picoides tridactylus*) ja rohunepi (*Gallinago media*) pesitsus- ja toitumisala, ohustatud taimeliigi juurduva kõrkja (*Scirpus radicans*) kasvuala, ohulähedaste haudelinnuliikide musträhni (*Dryocopus martius*), roo-loorkulli (*Circus aeruginosus*), soo-loorkulli (*Circus pygargus*) ja rukkiräägu (*Crex crex*) pesitsus- ja toitumisala, ohulähedaste loomaliikide vareskaera-aasasilniku (*Coenonympha hero*), suur-kuldtiiva (*Lycaena dispar*) ja saarma (*Lutra lutra*) elupaigad.

Haruldased ja ohustatud kooslused

Kaitsealal esinevad looduslikud metsakooslused, metsa elupaigatüübid – vanad looduspõõsad (9010*) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) on haruldaste ja ohustatutena lisatud loodusdirektiivi I lisasse ning märgitud seal esmatähtsate elupaikadena, mille kaitse tagamisel on Euroopa Liidul ja selle liikmesriikidel eriline vastutus. Loodusdirektiivi I lisas nimetatud haruldaste ja ohustatud elupaikade – jõed ja ojad (3260), liigirikad niidud lubjavaestel muldadel (6270), lamminiidud (6450), liigirikad madalsood (7230) ja rohunditerikkad kuusikud (9050) kaitsmine nõuab loodushoiualade moodustamist.

Suur-konnakotkas (*Aquila clanga*) on väheneva arvukusega lind, kes on Eesti punase nimestiku järgi äärmiselt ohustatud seisus ning kes on arvatud looduskaitseaduse alusel haruldase ja hävimisohus liigina I kategooria kaitsealuste liikide hulka. Suur-konnakotkas on Eestis väga harv pesitseja, 2011. aastal pesitses teadaolevatel territooriumidel vaid üks suur-konnakotkapaar ja neli väike- ja suur-konnakotka segapaari. Hinnanguliselt võib Eestis pesitseda koos segapaaridega vaid 5–10 suur-konnakotka paari. Suur-konnakotka arvukus on tugevas vähenemises. Suur-konnakotka meeliselupaigad on metsastunud märgalad, metsanurgad koos paduritega, rabad või üleujutatud luhad ja lammid. Saaki jahitakse eelistatult lagedatel luhtadel ja teistel rohumaadel. Pesitsusterritooriumiks ehk kodupiirkonnaks on keskmiselt 10–15 km² suurune ala (Väli, Ü. 2005. Suur-konnakotka (*Aquila clanga*) kaitse tegevuskava 2006–2010. Kotkaklubi). Looduskaitseaduse § 48 lõike 1 kohaselt tuleb tagada I kaitsekategooria liikide kõikide teadaolevate elupaikade või kasvukohtade kaitse kaitsealade või hoiualade moodustamisega või püsielupaikade kindlaksmääramisega.

Väike-konnakotkas (*Aquila pomarina*) on stabiilse arvukusega lind, kes on Eesti punase nimestiku järgi ohulähedases seisus ning kes on arvatud looduskaitseaduse alusel haruldase ja hävimisohus liigina I kategooria kaitsealuste liikide hulka. Keskmiseks väike-konnakotka asustustiheduseks võib hinnata 2011. aastal 3 pesitsusterritooriumi 100 km² kohta, mis on viimase kümmeaasta jooksul püsinud stabiilsena, kuna nende kaitsestaatus on soodne. Väike-konnakotka arvukus Eestis püsib 500–600 paari juures. Kaitsealal on väike-konnakotka paar hõivanud endise suur-konnakotka pesapaiga (Kotkaklubi. 2011. Väike-konnakotka (*Aquila Pomarina*) kaitse tegevuskava aruanne).

Laanerähn (*Picoides tridactylus*) on väikesearvuline haudelind, kes on Eesti punase nimestiku järgi ohuvälises seisus ning kes on arvatud looduskaitseaduse alusel vähearvuka ja ohustatud liigina II kategooria kaitsealuste liikide hulka. Laanerähn elab suuremates loodusmaastikulaamades. Laanerähn eelistab vanemaid puustuid, milles on rohkelt kuivanud puid, soovitatavalt kuuski. Liik on levinud üle terve Eesti. Võttes aluseks 2010.–2011. aastal koostatud elupaigamudeli, võib laanerähni arvukust hinnata Eestis 2000–3000 paarini. Igal talvel rändab põhja poolt Eestisse laanerähni liigikaaslast, suurendades liigi kohapealset arvukust kaks kuni kolm korda. Laanerähni ohustab eelkõige intensiivne metsamajandus, mille käigus raiutakse maha okaspuu ülekaaluga vanad metsad, eemaldatakse neist sanitaarraiega laanerähnille olulised kahjustatud ja surnud puud või fragmenteeritakse metsaraie käigus sobivad elupaigad (Evestus, T. Nurmla, A. 2012. Laanerähni

(*Picoides tridactylus*) kaitse tegevuskava).

Musträhn (*Dryocopus martius*) on stabiilse arvukusega lind, kes on Eesti punase nimestiku järgi ohuvälises seisus ning kes on arvatud looduskaitseaduse alusel vähenevate elupaikade ja väheneva arvukusega liigina III kategooria kaitsealuste liikide hulka. Elupaigana eelistab musträhn suuri okasmetsi, männi-segametsi, kõrgetüvelisi hõredaid männikuid, raiesmikke ja põlendikke. Musträhni ohustavateks teguriteks on sobilike elupaikade pindala vähenemine. Musträhn rajab igal aastal uue pesaõõnsuse ja valmistab nii palju pesakoopaid teistele metsaasukatele.

Laanerähn ja musträhn on iseloomulikud liigid vanadele, bioloogiliselt mitmekesistele metsaelupaikadele. Koos nende liikidega elavad paljud vanade metsade liigid. Seega toimivad laanerähn ja musträhn teiste ohustatud (metsa)liikide suhtes katusliigina.

Rohunepp (*Gallinago media*) on ebaühtlaselt levinud harv haudelind, kes on Eesti punase nimestiku järgi ohualtis seisus ning kes on arvatud looduskaitseaduse alusel vähearvuka ja ohustatud liigina II kategooria kaitsealuste liikide hulka. Rohunepi arvukus on pidevalt vähenenud. Selle põhjuseks on madalsoode kuivendamine, lamminiitide ja soostunud heinamaade ulatuslik kraavitamine ja viimastel aastakümnetel niitmise lakkamine jõelammidel.

Rukkirääk (*Crex crex*) on laialt levinud haudelind, kes on Eesti punase nimestiku järgi ohuvälises seisus ning kes on arvatud looduskaitseaduse alusel vähenevate elupaikade ja väheneva arvukusega liigina III kategooria kaitsealuste liikide hulka. Rukkirääk asustab erinevaid avamaastikke. Rukkiräägu arvukust võib viimase 40 aasta jooksul pidada suhteliselt stabiilseks, puudub pikaajaline selge trend. Esineb arvukuse tugevaid lühiajalisi kõikumisi. Siiski on rukkiräägu arvukus viimasel kümnendil pidevalt vähenenud, eelkõige Lääne-Euroopas. Seepärast on Eestil kui suhteliselt heas seisus rukkiräägu populatsiooniga alal oluline tähtsus liigi elupaikade säilitamisel. Rukkiräägu arvukuse vähenemise peamiseks põhjuseks on intensiivne põllumajandus (pesapoegade hukkumine kultuurmaadel).

Rohunepp ja rukkirääk on iseloomulikud liigid avatud rohumaadele: rohunepp rohkem madalsoodele ja lamminiitidele, rukkirääk lamminiitidele. Koos nimetatud liikidega elavad madalsoodes ja lamminiitidel mitmed kaitsealused liigid. Seega toimivad rohunepp ja rukkirääk teiste ohustatud liikide suhtes katusliigina.

Roo-loorkull (*Circus aeruginosus*) on ebaühtlaselt levinud haudelind, kes on Eesti punase nimestiku järgi ohuvälises seisus ning kes on arvatud looduskaitseaduse alusel vähenevate elupaikade ja väheneva arvukusega liigina III kategooria kaitsealuste liikide hulka. Roo-loorkulli elupaigaks sobivad suuremad roostikud ja roo-sood. Ohutegur on sobivate pesitsusalade (roostikud ja roo-sood) kadumine. Saagilennul kohtab teda ka soiste niitude ja avavee kohal.

Soo-loorkull (*Circus pygargus*) on harva esinev haudelind, kes on Eesti punase nimestiku järgi ohulähedases seisus ning kes on arvatud looduskaitseaduse alusel vähenevate elupaikade ja väheneva arvukusega liigina III kategooria kaitsealuste liikide hulka. Elab põõsassoodel, kõrge taimestikuga aladel, kuid saagilennul käib ka luhtade ja rabade kohal. Kui pole muud sobivat elupaika, siis võib soo-loorkull pesitseda põllumajandusmaadel, kus ta on haavatav varajase viljakoristuse suhtes. Ohutegur on elupaikade kadumine, seda põhjustab soode kuivendamine, niitude, karjamaade jms avamaade võsastumine niitmise või/ja karjatamise katkemisel. Pesitsusedukust vähendab pesitsusaegne häirimine.

Saarmas (*Lutra lutra*) on imetaja, kes on Eesti punase nimestiku järgi ohuvälises seisus ning kes on arvatud looduskaitseaduse alusel vähenevate elupaikade ja väheneva arvukusega liigina III kategooria kaitsealuste liikide hulka. Eestis elab saarmas kõikjal mandril ning Saaremaal ja Hiiumaal ja Vormsi vetes. Arvukust hinnatakse ligikaudu 2000 isendile. Saarmad on üksikeluviisiga loomad, kes tegutsevad peamiselt videvikus. Saarmas eelistab elada järsukaldaliste jõgede kallastel.

Kaldasse uuristab ta uru, mille suue avaneb vee alla. Jõe asemel võib ta elada ka järve kaldal. Saarma arvukus väheneb kogu maailmas. Selle põhjuseks on elupaikade kadumine ja reostumine, mistõttu on liik võetud kaitse alla. Ohutegurite jätkumisel võib liik muutuda ohustatuks. Saarmas on kantud EL loodusdirektiivi II ja IV lisasse, samuti Berni konventsiooni II lisasse, CITES-i lisasse ja EL CITES-i määruse lisasse.

Vareskaera-aasasilmik (*Coenonympha hero*) on putukaliik, kes on Eesti punase nimestiku järgi ohualtis seisus ning kes on arvatud looduskaitsealuse alusel vähenevate elupaikade ja väheneva arvukusega liigina III kategooria kaitsealuste liikide hulka. Vareskaera-aasasilmik on väike liblikas, kelle tiibade siruulatus küünib 25 millimeetrini. Liik elab niisketes leht- ja segametsades, võsastikes, soodes ja liigniisketel aladel. Kuivendatud soodest liik kaob. Euroopa mastaabis väheneva arvukusega liik, välja arvatud Balti riigid, kus liigi seisund on stabiilne. Peamised ohutegurid on elupaikade kuivendamine, põllumajanduslik tegevus, rohumaade muut(u)mine. Vareskaera-aasasilmik on kantud EL loodusdirektiivi IV lisasse.

Suur-kuldtiib (*Lycaena dispar*) on putukaliik, kes on Eesti punase nimestiku järgi ohuvälises seisus ning kes on arvatud looduskaitsealuse alusel vähenevate elupaikade ja väheneva arvukusega liigina III kategooria kaitsealuste liikide hulka. Suur-kuldtiib on suhteliselt väike päevaliblikas, kelle tiibade siruulatus küünib kuni 27 millimeetrini. Liik elab luhtadel ja jõelammidel, soistel niitudel, veekogude kallastel. Euroopa mastaabis väheneva arvukusega liik. Eestis oma levilat jõudsalt laiendav liik. Suur-kuldtiib ilmus Eestisse eelmise sajandi neljakümnendatel aastatel ja levis esialgu Emajõe valdkonnas. Nüüdseks on liik levinud üle terve Mandri-Eesti. Ohutegurid on soode kuivendamine. Suur-kuldtiib on kantud EL loodusdirektiivi II ja IV lisasse.

Juurduv kõrkjas (*Scirpus radicans*) on stabiilse arvukusega taimeliik, mis on Eesti punase nimestiku järgi ohulähedases seisus ning mis on arvatud looduskaitsealuse alusel vähearvuka ja ohustatud liigina II kategooria kaitsealuste liikide hulka. Soistel niitudel, luhtadel, veekogude kallastel kasvav mitmeaastane taim. Eestis kasvab peamiselt Peipsi järve kallastel. Kaitsealal asub üks vähestest kasvukohtadest, mis asuvad Peipsi järvest eemal. Liiki ohustab kasvukohtade kuivendamine.

Loodusdirektiivist tulenev rahvusvaheline kohustus

Loodusdirektiivi ülesanne on kaitsta ohustatud loomaliike ja nende elupaiku ning aidata kaasa looduse mitmekesisuse säilimisele ja taastamisele. Direktiivi artikkel 6 punkt 1 kohaselt tuleb liikmesriikidel kehtestada vajalikud kaitsemeetmed direktiivi lisades nimetatud elupaigatüüpide ning liikide ja nende elupaikade kaitseks, mis vastavad nende elupaigatüüpide ja liikide ökoloogilistele nõudlustele. Maalasti looduskaitseala jääb täies ulatuses Maalasti looduslale. Maalasti looduslale on kohustus kaitsta jõgesid ja ojasid (3260), liigirikkaid niite lubjavaestel muldadel (6270), lamminiite (6450), liigirikkaid madalsoid (7230), vanu loodusmetsi (9010*), rohunditerikkaid kuusikuid (9050) ning soostuvaid ja soo-lehtmetsi (9080*). Samuti liike, mis on toodud loodusdirektiivi II lisas: vareskaera-aasasilmikut (*Coenonympha hero*), suur-kuldtiiba (*Lycaena dispar*) ja saarmast (*Lutra lutra*).

Linnudirektiivist tulenev rahvusvaheline kohustus

Linnudirektiivi artikkel 4 punkt 2 kohaselt on liikmesriikidel kohustus rakendada erimeetmeid direktiivi lisades nimetatud regulaarselt esinevate rändlinnuliikide, eelkõige nende liikide pesitsus-, sulgimis- ja talvituslade ning rändepeatuspaikade, kaitseks, mis tagaks nende liikide säilimise ja paljunemise levikualal. Maalasti looduskaitseala on rändepeatuspaik sookurele, hallhanele ja rabahanele.

2.2. Kaitse alla võtmise otstarbekus

Kaitseala moodustatakse tulenevalt vajadusest paremini tagada Maalasti loodusala soo- ja metsaelupaikade kaitse. Kaitseala territooriumist moodustavad loodusdirektiivi elupaigad 84%. Kaitseala kõige väärtuslikum elupaik on liigirikas madalsoo (7230), mis moodustab kaitseala pindalast 47%. Metsaelupaigad moodustavad kaitseala pindalast 24%. Metsaelupaikadest on kaitsealal

esindatud soostuvad ja soo-lehtmetsad (102 ha, mis moodustab 19% kaitseala pindalast), vanad loodusemetsad (26 ha, mis moodustab 5% kaitseala pindalast) ja rohundirikkad kuusikud (2,8 ha, mis moodustab 0,5% kaitseala pindalast). Lamminiidud koos niiskuslembese kõrgroostuga hõlmab kaitsealast 66 ha, mis moodustab kaitseala pindalast 12,5%. Kaitseala kuivematel servaaladel esineb väikesel pindalal (1,7 ha) aruniitusid. Elupaiga 3260 – jõed ja ojad moodustab Navesti jõgi, mis mõjutab tugevasti ka teisi elupaiku. Loodusliku jõesängu on säilinud 6,9 km pikkusel lõigul, ühtekokku 90% jõe elupaigast kaitsealal.

Looduskaitseala moodustamine täidab soovikumetsade kasvukohtade kaitse metsavajakute vähendamise eesmärki. Kaitseala moodustamisega väheneb soovikumetsade kaitsevajak 17 ha võrra, aidates sedasi saavutada ühte metsanduse arengukavaga seatud eesmärki.

Lisaks eespool nimetatud loodusväärtustele on kaitseala kaitse all võtmine oluline teistegi haruldaste ja ohustatud taime- ja loomaliikide kaitseks. Samas pole nende kaitse eesmärgiks seadmine vajalik: eesmärgiks seatavate katusliikide ja -elupaikade kaitseks kehtestatav kaitsekord tagab ka nende kaitse. Kaitsealal kaitse eesmärgiks seatud katusliikide väike-konnakotka, (*Aquila pomarina*), laanerähni (*Picoides tridactylus*), rohunepi (*Gallinago media*) ja rukkiräägu (*Crex crex*) kaitseks moodustatud sihtkaitsevööndite kaitsekord tagab ka nende III kategooria kaitsealuste liikide kaitse, keda ei ole kaitse eesmärgiks seatud. Kaitse eesmärgiks seatud III kategooria liigid on kaitsealale iseloomulikud ja olulised, ühtlasi on linnuliikide puhul tegemist linnudirektiivi liikidega. Teadaolevatest III kategooria kaitsealustest liikidest, mida ei ole seatud kaitseala kaitse eesmärgiks, esinevad kaitsealal vööthuul-sõrmkäpp (*Dactylorhiza fuchsii*), kahkjaspunane sõrmkäpp (*Dactylorhiza incarnata*), soo-neiuvaip (*Epipactis palustris*), suur käopõll (*Listera ovata*), pruunikas pesajuur (*Neottia nidus-avis*), tähkrapunts (*Phyteuma spicata*), kahelehine käokeel (*Platanthera bifolia*) ja lodukannike (*Viola uliginosa*) ning hallpea-rähn (*Picus canus*), laanepüü (*Bonasa bonasia*), sookurg (*Grus grus*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), jõgitiir (*Sterna hirundo*) ja teder (*Tetrao tetrix*).

Looduskaitse arengukava kohaselt on looduskoosluste (madalsoo- ja metsakoosluste) soodsa seisundi tagamiseks vajalik neil aladel välistada majandustegevus, mis on võimalik ainult ala kaitse alla võtmisel. Madalsookoosluste soodsa seisundi tagamiseks on vajalik säilitada madalsookoosluste veerežiimi ja taastada rikutud looduslikku veerežiimi.

Kaitsealal on kohatud 29 imetajaliiki, nendest 5 on looduskaitse all (saarmas, põhja-nahkhiir, Brandti lendlane, veelendlane, habelendlane). Kaitsealal kasvab 400 soontaimeliiki, millest üheksa on kaitsealused liigid (juurduv kõrkjas, vööthuul-sõrmkäpp, kahkjaspunane sõrmkäpp, soo-neiuvaip, suur-käopõll, pruunikas pesajuur, tähkrapuntsel, kahelehine käokeel, lodukannike). Kaitsealal on kohatud 89 linnuliiki, nendest 26 on looduskaitsealused liigid ja 17 on linnudirektiivi I lisas nimetatud liigid.

Lisaks eespool mainitule on kaitseala moodustamine põhjendatud ka asjaoluga, et tegemist on ülepiinnaliselt Natura 2000 võrgustikku kuuluva alaga. Kaitsealaga samades piirides asub Maalasti loodusala.

2.3. Kaitstava loodusobjekti tüübi valik

Kuna loodava kaitseala peamine kaitse-eesmärk on looduslike elupaikade ja liikide kaitse, siis on kaitseala tüübiks valitud looduskaitseala, et kaitsta tervikuna madalsoode ja märgade metsade elupaiku ning kaitsealuste liikide elupaiku. Looduskaitseala on kaitseala looduse säilitamiseks, kaitsmiseks, taastamiseks, uurimiseks ja tutvustamiseks.

Hoiuala kaitsekord ei võimalda mitme vajaliku piirangu rakendamist (nt ehitamine, jahi reguleerimine). Püsielupaigana kaitstakse ainult konkreetse liigi elupaika, mitte paljude väärtustega looduskompleksi.

2.4. Kaitstava loodusobjekti välis- ja võõndite piirid

Kaitseala välispiiri ja võõndite piiritlemisel on lähtunud põhimõttest, et kaitstavad väärtused oleksid hõlmatud ja piir üheselt arusaadav ja looduses tuvastatav. Seetõttu on piiritlemisel kasutatud selgepiirilisi ja ajas vähe muutuvaid objekte (metsasihid, kraavi kaldad, mõõdistatud maaüksused). Kaitseala piir on kantud kaardile, kasutades alusena Eesti põhikaarti (mõõtkava 1:10 000) ja maakatastri andmeid seisuga mai 2013.

Kaitseala ulatuse määrab ära Navesti ja tema lisajõe Räpu orundi ulatus. Kaitseala tuumiku moodustavad Navesti jõe orulammil asuvad madalsoo- ja soometsade kooslused ning orulammi nõlvadel asuvad märjad metsad, mis vähendavad ümbritseva põllumajandusmaastiku mõju sookooslustele.

Valdavalt on tegemist liigniiske alaga, kus suurel alal on levinud lamminiidud, madalsood ja märjad metsaelupaigad. Eelmise sajandi keskpaigas alustati madalsoode kuivendamisega, mis jäi lõpuni viimata. Kuivendamist on raskendanud ala tasane pinnamood ja väga väike äravool, mis muutis kuivendamise väheefektiivseks ilma jõge enne süvendamata. Luhaheinamaid kasutati heina varumiseks ja veiste karjatamiseks. Kunagine maaparanduse mõju on aastakümnete jooksul vähenenud ja osaliselt on taastunud madalsoodele iseloomulik taimkate. Tegemist on põllumajandusmaastike keskel asuva suhteliselt hästi säilinud loodusliku alaga, mis on koduks paljudele haruldastele liikidele.

Kaitseala välispiiri piiritlemisel lähtuti kinnitatud loodusala piirist. Välispiirina kasutati Kõo-Kolga-Jaani (T-24109) maantee kaitsealapoolset serva, katastripiire ja kraavide korral kaitsealapoolset servasid, nii et Räpu jõe ja Navesti jõe orundis olevad väärtuslikud kooslused ja liikide elupaigad jääksid kaitseala koosseisu. Piiridele jäävad teed jäeti kaitsealast välja, kuna nendel liikumine ja nende hooldamine ei ohusta kaitseala kaitse-eesmärke. Kaitseala loodeosas pole kaitseala piiritlemisel jälgitud Räpu jõe orundi lammi serva, vaid suur-konnakotka püsielupaiga piiri. Seal arvestati piiritlemisel konnakotka elupaiga nõudlustega, ehk kaitseala koosseisu arvati kotkale sobivad pesitsusmetsad ja häirimise seisukohast olulised alad. Kaitseala loodeosas on välispiir lõiguti looduses raskesti märgatav ja kulgeb läbi lausalise metsamassiivi. Ehk kuna selles kohas pole looduses selgeid piire, mis kulgeksid väärtuslike koosluste lähedalt, siis ebaproportsionaalsete piirangute rakendamise vältimiseks kasutati kaitseala piiritlemiseks kahe kindla punkti vahelist mõttelist sirget.

Kaitse tagamiseks on oluline, et kaitstavate põhiväärtuste (elupaikade, kasvukohtade) ümber jääks piisavalt lai puhverala. Sellest tulenevalt piiritleti kaitseala selliselt, et hõlmata Räpu, Retla ja Navesti jõe kallastel olevad luhaalad ning jõgede oruveertel olevad väärtuslikud metsaelupaigad. Metsaelupaigad moodustavad luhaheinamaade ja luhasoode servas 50–100 meetri laiuse puhverriba, mis kaitseb luhaaladid kultuurmaastikust tuleneva põllumajandusreostuse eest.

Kaitseala kirdeosas, Venevere küla vahetus läheduses, piiritleti kaitseala võimalikult otstarbekalt, nii et kaitset väärivad kooslused (lamminiidud) oleksid arvatud kaitseala koosseisu, samas aga aktiivses maakasutuses olevad alad jääksid kaitsealalt välja. Kaitsealast ida poole jäävad Venevere küla põllumaad ja talumajapidamised.

Kaitsealal on kaks sihtkaitsevööndit, kuna Maalasti sihtkaitsevööndis on rakendatud liikumispiirangut. Sihtkaitsevööndi režiim on vajalik metsa- ja sookoosluste loodusliku arengu tagamiseks ning seeläbi elustiku mitmekesisuse ja kaitsealuste liikide elupaikade säilimiseks. Sihtkaitsevöönd on vajalik eriti ohustatud liikide elupaikade ja pesitsemisrahu tagamiseks. Piiranguvööndi kaitsekord ei suuda tagada näiteks vana loodusmetsa (9010*), rohunditerikka kuusiku (9050) ega soostuva ja soo-lehtmetsa (9080*) soodsat seisundit, sest võimaldab metsa majandamist.

Maalasti sihtkaitsevöönd on moodustatud Maalasti suur-konnakotka püsielupaiga (KLO3000767) baasil. Maalasti suur-konnakotka püsielupaik on moodustatud Keskkonnaministri 3. juuli 2006. aasta

määrusega nr 43 „Must-toonekure ja suur-konnakotka püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitseeskiri” § 3 lõike 7 punktiga 1, mille keskkonnaminister kaitsekorra selguse mõttes peale Maalasti looduskaitseala kaitsekorra jõustumist kehtetuks tunnistab. Nimetatud ala on eraldatud iseseisvaks sihtkaitsevööndiks, kuna antud sihtkaitsevööndi režiim erineb teise sihtkaitsevööndi režiimist. Peamine erinevus on liikumiskiiruse olemasolu suur-konnakotka pesitsusperioodil. Maalasti sihtkaitsevööndis on kehtestatud liikumiskiirang 15. märtsist 31. augustini, et tagada suur-konnakotka pesitsusrahu. Maalasti sihtkaitsevööndi pindala on 35,4 ha, mis moodustab 6,8% kaitseala territooriumist.

Sihtkaitsevööndi piir kulgeb sihtkaitsevööndi ida- ja põhjaküljel mööda kaitseala välispiiri. Vööndi piiritlemisel on silmas peetud eelkõige suure-konnakotka elupaiga nõudlustega. Liigi tegevuskava kohaselt tuleks vältida liigi häirimist kevadperioodil vähemalt 100 m raadiuses pesapaigast, samas selgus 2005. aastal tehtud uuringu käigus, et ka 300 m ulatuses tehtavatel raietel on samuti negatiivne mõju pesitsusele. Neid liigi ökoloogilisi nõudlusi silmas pidades arvati sihtkaitsevööndisse kõik sobivad pesitsusmetsad, mis jäid pesapaigast ca 300 m raadiusesse. Sarnaselt kaitseala välispiiriga on ka sihtkaitsevööndi põhjapiir looduses raskesti märgatav ja kulgeb läbi lausalse metsamassiivi. Kuna selles kohas pole looduses selgeid piire, mis kulgeksid väärtuslike koosluste lähedalt, siis ebaproportsionaalsete piirangute rakendamise vältimiseks kasutati kaitseala piiritlemiseks kahe kindla punkti vahelist mõttelist sirget. Sihtkaitsevööndi idapiir kulgeb mööda katastriüksuste 35701:002:0027 ja 35701:002:0183 vahelist piiri ning lõunas mööda katastriüksuse 35701:002:0183 lõunapiiri. Maalasti sihtkaitsevööndi lõunapiir kulgeb mööda metsa ja niiduala piiri ning on looduses hästi eristatav.

Peale suur-konnakotka on Maalasti sihtkaitsevööndis kaitstavateks liikideks veel laanerähn, valgeselgkirjurähn, hallpea-rähn, musträhn, laanepüü, vööthuul-sõrmkäpp, kahkjaspunane sõrmkäpp ja kahelehine käokeel. Mitme rähniliigi esinemine viitab metsaelupaikade kõrgele väärtusele. Kaitseesmärgiks olevatele linnuliikidele on suurimad ohutegurid metsa majandamine, lageraied, puuliikide vanuse vähenemine ja liikide osakaalu muutumine, kuivendamine (sobilike pesapuude puudus) ja surnud puidu väljaviimine. Suur-konnakotka ja väike-konnakotka pesitsusedukust vähendab pesitusaegne häirimine. Sihtkaitsevööndi kaitsekord võimaldab reguleerida neid tegevusi, mis on olulised kaitstavate liikide soodsa seisundi säilitamiseks.

Elupaigad, mida kaitstakse Maalasti sihtkaitsevööndis, on rohunditerikkad kuusikud, vanad loodumetsad, soostuvad ja soo-lehtmetsad ning lamminiidud. Loodusdirektiivi nõuetele vastavad elupaigad moodustavad sihtkaitsevööndi pindalast 55%. Kogu vöönd hõlmab mitmekesiseid ning mosaiikseltselt paiknevaid vanu loodumetsi ja rohunditerikkaid kuusikuid, mille väärtus on enamasti B ning soostuvaid ja soo-lehtmetsi, mille keskmine väärtus on C. Soostuvate metsade väärtushinnang on madal peamiselt metsade väikese vanuse tõttu. (Elupaiga väärtushinnang näitab elupaiga esinduslikkust: A – väga kõrge väärtusega, B – kõrge väärtusega, C – keskmise väärtusega). Ligikaudu 14 ha sihtkaitsevööndi pindalast on noored soostuvad ja soo-lehtmetsad, mille seisund loodusliku arengu tulemusena paraneb. 1,3 ha sihtkaitsevööndi pindalast moodustavad kunagised raielangid. Raielangid taastuvad looduslikul teel, seal kasvab noor mets. Võsastunud heinamaa moodustab sihtkaitsevööndi pindalast 0,3 ha, mis on nii väike ala, et puudub otstarbekus käsitleda seda kaitset ja taastamist vääriva elupaigana. Kokkuvõttes vastab 30 aasta perspektiivis loodusdirektiivi elupaiga nõuetele 96% sihtkaitsevööndi pindalast. Metsaelupaikade säilimiseks ja seisundi paranemiseks on vajalik tagada metsaelupaikade looduslik areng. Metsade looduslikku arengut on võimalik saavutada sihtkaitsevööndi režiimi rakendades.

Navesti sihtkaitsevööndi pindala on 441,1 ha ja see moodustab 84% kogu kaitseala territooriumist. Sihtkaitsevööndi režiim on vajalik eeskätt metsa- ja sooelupaikade kaitseks ning haruldaste linnu- ja loomaliikide elupaikade kaitseks. Navesti sihtkaitsevööndisse arvati kõik need elupaigad ja kooslused, mille kaitseks on vaja tagada looduslik areng. Navesti sihtkaitsevööndisse jäävad ka Navesti jõe lamminiidud ja karjatatavad madalsoolad. Navesti sihtkaitsevööndi piir ühtib suures osas kaitseala välispiiriga ja Maalasti sihtkaitsevööndi piiriga. Looduskaitseala kirde- ja idaosas kulgeb

sihtkaitsevööndi piir 3,7 km pikkuselt mööda Navesti jõe vasakut kallast Venevere sillast kuni Käparumbi kinnistul Navesti jõkke suubuva kuivendussüsteemi peakraavini. Edasi kulgeb sihtkaitsevööndi piir 1,1 km lõigul mööda kuivendussüsteemi peakraavi vasakut kallast kuni kaitseala välispiirini ning siis ühtib sihtkaitsevööndi piir looduskaitseala välispiiriga. Kaitse-eeskirja eelnõu kohaselt kuulub Navesti jõgi kogu ulatuses Navesti sihtkaitsevööndisse. Kaitsealasse kuulub 7,7 km pikkune Navesti jõe lõik, millest 6,9 km pikkune lõik on säilinud looduslikuna.

Kaitsealal on Venevere piiranguvöönd. Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on kaitsta ja säilitada looduse mitmekesisust, liigirikkaid niitusid lubjavaestel muldadel ja lamminiite. Piiranguvööndisse on jäetud vähem väärtuslikud majandatavad metsad ja hooldatavad luhahainamaad. Piiranguvööndi otstarve on olla puhervööndiks kaitseala servas ja siduda kaitseala maastikuliseks tervikuks.

Piiranguvöönd moodustab ühe kompaktselt ala kaitseala kirde- ja idaosas. Venevere piiranguvööndi pindala on 50,6 ha, mis moodustab 9,5% kogu kaitseala territooriumist. Piiranguvöönd on piiritletud looduskaitseala välispiiri ja Navesti sihtkaitsevööndi piiriga. Piiranguvööndist 50% ehk 25 ha hõlmavad looduslikud rohumaad: luhaniidud ja madalsoonid. Aastaid tagasi kasutati neid alasid heina niitmiseks ja loomade karjatamiseks. Viimati on Navesti luhaniitudelt heina niidetud 4–7 aastat tagasi. 50% piiranguvööndi pindalast moodustavad Navesti jõe orulammi nõlvadel kasvavad puudesalud ja metsaelupaigad. Piiranguvööndis esineb valdavalt lodumetsaelupaik (soovikumetsaelupaik), mille esinduslikkus on madal. Piiranguvööndi naabruses, kaitseala piiri vahetus läheduses asuvad Venevere küla majapidamised ja see piirkond on kõige tihedama asustusega ala kaitseala naabruses. Piiranguvööndi režiim võimaldab kaitsealal mõõduka intensiivsusega majandustegevust, mis on luhtade säilimise seisukohalt vajalik. Arvestades vööndis esinevate metsaelupaikade madalat esinduslikkust, on mõistlik mitte piirata metsade osalist majandamist. Kuna orulammi nõlvadel kasvavad metsad kaitsevad Navesti jõeorgu ja sealseid madalsookooslusi intensiivse põllumajandusega aladelt tuleneva reostuse eest, on vajalik püsiva metsakatte säilitamine.

2.5. Kaitsekord

2.5.1. Kaitsekorra kavandamine

Kaitseala kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi ja eksperdiarvamust (Männik, R. 2010. Eksperthinnang Maalasti looduskaitseala kaitse-eeskirja eelnõule) kaitse-eeskirja, tsoneeringu ja kaitsekorra kohta. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagab kaitsealal esinevate liikide ja elupaikade soodsa seisundi. Leebem kaitserižiim seaks ohtu kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamise ja kaitseväärtuste säilimise.

Vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele on kaitseala jagatud kaheks sihtkaitsevööndiks ja üheks piiranguvööndiks.

Kaitse-eeskirjaga ei reguleerita pilliroo ega adru varumist, kuna kaitsealal ei esine adru ega ole märkimisväärsed roo kasvukohti ning seepärast ei ole vaja ka nende varumist looduskaitseaduses erinevalt reguleerida.

2.5.2. Kaitsekorra üldpõhimõtted

Inimestel on lubatud viibida ning korjata marju, seeni ja teisi metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal, välja arvatud ajavahemikul 15. märtsist 31. augustini Maalasti sihtkaitsevööndis. Liikumiskiirangu kehtestamine Maalasti sihtkaitsevööndis tuleneb looduskaitseaduse § 50 lõikest 5 ja on vajalik suurvõrkade elupaiga kaitseks. Inimeste viibimine kaitsealal ning marjade, seente ja teiste metsa kõrvalsaaduste kogumine ei kahjusta kaitseala kaitseväärtusi.

Kaitseala vetel on lubatud kalapüük, mis ei kahjusta kaitseala kaitseväärtusi.

Telkimine ja lõkketegemine on kaitsealal lubatud kohas, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud, see aitab vältida väärtuslike metsa- ja soolupaikade tahtmatut kahjustamist (pinnase tallamine, tuleoht). Kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ja tähistatud telkimis- ja lõkke kohti veel ei ole. Ette valmistatud ja tähistatud telkimis- ja lõkke kohad võivad osutuda vajalikuks kaitseala kirdeosas, kus Venevere maanteeasilla läheduses asub kohalike inimeste ujumiskoht. Telkimis- ja lõkkekohtade rajamise vajadus ja asukoht määratakse kaitseala kaitsekorralduskavaga.

Kaitsealal on lubatud jahipidamine, välja arvatud Maalasti sihtkaitsevööndis ajavahemikul 15. märtsist 31. augustini. Linnujaht on kogu kaitsealal keelatud. Jahipidamise lubamisega antakse õigus reguleerida kaitsealuste linnuliikide (rohunepp, laanepüü, teder) pesitsemisedukust ohustavate väikekiskjate arvukust. Metsakoosluste hea seisundi tagamiseks ja väljaspool kaitseala asuvate maaparandusobjektide eesvoolude (näiteks Parika oja) korrastamiseks võib osutuda vajalikuks piirata kobraste arvukust. Jahipidamise ajaline piirang Maalasti sihtkaitsevööndis on seotud sihtkaitsevööndi liikumispiiranguga. Jahipidamispiirang tuleneb looduskaitseaduse § 50 lõikest 5 ja on vajalik suurkanakotka pesitsusajal häirimise vältimiseks. Kaitsealuste pesitsevate ja läbirändavate linnuliikide soodsa seisundi tagamiseks on linnujaht keelatud.

Kaitsealal on lubatud sõidukiga sõitmine teedel. Sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine väljaspool teid on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, sh metsa- ja põllumajandustöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning liinirajatiste hooldustöödel.

Kavandatavad liikumispiirangute leevendused on kooskõlas looduskaitseadusega (§ 30 lg 3) ja nende tõttu ei seata ohtu looduskaitseala kaitse-eesmärkide saavutamist. Sõidukiga sõitmise lubamine ainult teedel on õigustatud, sest põllumajandustööd on erandite nimistus ja kaitsealal asuvad hooldamist vajavad lamminiidud. Väljaspool teid lubatakse sõita liinirajatiste hooldustöödel, sest kaitseala kirdeosa läbib keskpingeliin.

Sõidukite sõitmine väljaspool teid kahjustab kaitsealuste elupaikade pinnast ja on kahjulik elupaikade seisundile.

Kaitseala veekogudel on lubatud sisepõlemismootorita ujuvvahendiga sõitmine. Sisepõlemismootoriga ujuvvahendiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala kaitse korraldamise ja valitsemisega seotud tegevusel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel.

Kaitsealal on ujuvvahendiga võimalik sõita mööda Navesti jõge. Navesti jõgi kuulub sihtkaitsevööndisse. Jõel mootorita või väikese võimsusega elektrimootoriga ujuvvahendiga liikumine ei kahjusta elupaiga kaitseväärtusi. Võimsa sisepõlemismootoriga ujuvvahend tekitab tugeva lainetuse, mis kahjustab jõekaldaid ja ohustab vee-elustiku noorjärgkusi ja seetõttu lubatakse sisepõlemismootoriga varustatud ujuvvahendiga sõita ainult LKS § 30 lõikes 3 esitatud juhtudel.

2.5.3. Tegevuste kooskõlastamine kaitseala valitsejaga

Tegevus, mis on keelatud, kui selleks ei ole kaitseala valitseja nõusolekut, on määratud vastavalt looduskaitseaduse § 14 lõikele 1. Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja kõlvikute sihtotstarvet, koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid, kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut, anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks, seada projekteerimistingimusi ja ehitusluba, rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja vee erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks ning jahiulukeid lisasõta.

Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit. Kui

tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspäraselt ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas. Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil kui keskkonnamõju hindamise järelevalvajal on õigus määrata kaitseala kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitseala kaitse eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

Praktikas on tingimuste esitamine kõige enam kasutatav võtte, millega välditakse kaitsealadel majandustegevuse kahjustavat mõju. Enamasti ei keelata tegevust, mis on kaitse-eeskirjas lubatud kaitseala valitseja nõusolekul, vaid püütakse kaalutlusõiguse kaudu leida lahendusi, kus tegevus loodusväärtusi ei kahjusta, saavutades looduskaitse ja arendushuvide ühitamise.

2.5.4. Sihtkaitsevöönd

2.5.4.1. Sihtkaitsevööndi eesmärgid

Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate loodusväärtuste säilitamiseks. Kaitsealal on kaks sihtkaitsevööndit: Maalasti ja Navesti sihtkaitsevöönd. Maalasti sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsakoosluste elustiku mitmekesisuse ja kaitsealuste liikide elupaikade kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on rohunditerikkad kuusikud (9050), vanad loodusmetsad (9010*) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*). Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on suur-konnakotkas, väike-konnakotkas ja laanerähn.

Navesti sihtkaitsevööndi eesmärk on kaitsta metsa-, madal soo-, jõgede ja ojade kooslusi ning poollooduslikke kooslusi, elustiku mitmekesisust ning kaitsealuste liikide elupaiku. Kaitstavad elupaigatüübid on jõed ja ojad (3260), liigirikkad niidud lubjavaestel muldadel (6270), lamminiidud (6450), liigirikkad madal sood (7230), vanad loodusmetsad (9010*), rohundirikkad kuusikud (9050) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*). Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on rohunepp, laanerähn, musträhn, roo-loorkull, soo-loorkull, rukkirääk, suur-kuldtiib, vareskaera-aasasilmik ja saarmas. Peale kaitse-eesmärkides esitatud liikide on Navesti sihtkaitsevööndis kaitstavateks liikideks veel valgeselg-kirjurähn, hallpea-rähn, laanepüü, sookurg, punaselg-õgija, jäähind, jõgitiir, teder, vööthuil-sõrmkäpp, kahkjaspunane sõrmkäpp, soo-neiuvaip, suur käöpõll, pruunikas pesajuur, tähkrapuntsel, kahelehine käokeel ja lodukannike.

Kaitsealale jäävate liigirikaste madal soode, vanade loodusmetsade ning soostuvate ja soo-lehtmetsade elupaikade seisundit on kahjustanud metsakuivendus. Kuivendus on soelupaigale suur ohutegur ja elupaiga väärtus on seetõttu langenud. Sihtkaitsevööndisse jäävad kunagised luhasoo ja lamminiidu karjamaad ja heinamaad on kasutusest väljas ning võsastuvad. Madal soo lagedana säilimiseks on väga oluline loodusliku veerežiimi taastamine. Mitmed kuivenduskraavid on kaotanud olulise funktsionaalsuse ja on üsna kinni kasvanud. Seega on kraavide mõju viimastel aastakümnetel vähenenud.

2.5.4.2. Lubatud tegevused sihtkaitsevööndis

Sihtkaitsevööndis on lubatud kuni 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine. Rohkem kui 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul. Hinnanguliselt on 30 inimese suurune grupp optimaalne, mille puhul ei kahjustata kaitsealal elupaiku ja kaitsealuste liikide häirimine on talutavais piirides. Rohkem kui 30 osalejaga rahvaürituse korral on vajalik tegevuse suunamine, et vältida kaitse-eesmärkide teadmatusest tingitud kahjustamist, ja seetõttu on lubatud sellised rahvaüritused üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

Sihtkaitsevööndis ei asu ettevalmistatud õppe- ja matkaradu ega muid kohti, mis ümbritsevale loodusele ja elustikule mõju avaldamata sobiksid massiürituste korraldamiseks. Külustuskorralduslike

rajatiste järele puudub kaitsealal praegu vajadus, sest ala asub inimasustusest eemal ja külastajaid satub siia harva. Rahvaürituste korraldamisega seotud leevendus on tehtud eeskätt teadus- või õppeotstarbel korraldatavate koolituste ja matkade läbiviimiseks, samuti poollooduslike koosluste hooldamiseks korraldatavate talgute puhuks. Sedalaadi üritused toimuvad väikestele gruppidele ja üritusi on harva, seega ei kahjusta see leevendus kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamist, kuna kaitse-eesmärgiks olevate liikide pesitsemisajal kehtib Maalasti sihtkaitsevööndis liikumispiirang.

Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik tegevus. Regulatsioon on vajalik poollooduslike koosluste säilimiseks.

Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud metsa- ja sookoosluste kujundamine vastavalt kaitse eesmärgile. Navesti sihtkaitsevööndis on madalsookoosluste taastamiseks vajalik kraavide sulgemine. Pärast kraavide sulgemist on vajalik osaliselt likvideerida madalsoosse kasvanud põõsad ja harvendada puurinnet.

Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja loodusliku veerežiimi taastamine. Kaitsealal suubuvad Navesti jõkke mitmed naaberalade maaparandussüsteemide eesvoolud, nagu näiteks Parika oja. Maaparandussüsteemide eesvoolude korrashoid on kaitsealal lubatud, sest see on vajalik väljaspool kaitseala olevate maaparandussüsteemide funktsioneerimiseks. Aastaid tagasi on Navesti kallastel asuvatele madalsoodele rajatud kuivendussüsteeme, mis on osaliselt halvendanud madalsoode seisundit. Madalsoo elupaikade soodsa seisundi taastamiseks on vaja taastada madalsoode veerežiim ja sulgeda mittevajalikud kuivendussüsteemid.

2.5.4.3. Keelatud tegevused sihtkaitsevööndis

Sihtkaitsevööndis on kooskõlas kaitse-eeskirjaga sätestatud erisustega keelatud majandustegevus, loodusvarade kasutamine, inimeste viibimine Maalasti sihtkaitsevööndis ajavahemikul 15. märtsist 31. augustini, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega seotud tegevusel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel. Liikumispiirang Maalasti sihtkaitsevööndis on kehtestatud looduskaitseaduse § 50 lõike 5 alusel ja on vajalik suur-konnakotka pesitsusajal häirimise vältimiseks.

Sihtkaitsevööndis on uute ehitiste püstitamine keelatud, et vältida väärtuslike metsa- ja sooelupaikade kahjustamist. Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud tee, tehnovõrgurajatise või rajatise püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks ja olemasolevate ehitiste hooldustööd. Nimetatud regulatsiooniga lubatakse hooldada kaitsealal paiknevaid teid ja kaitseala läbivat elektriliini. Olemasolevate kommunikatsioonide hooldamine ei kahjusta kaitseala kaitseväärtusi. Vajaduse korral lubatakse luhtadele rajada heinaküüne ja loomade varjualuseid, mis on vajalik luhaniitude hooldamiseks.

2.5.4.4. Vajalikud tegevused sihtkaitsevööndis

Navesti sihtkaitsevööndis on poollooduslike koosluste esinemisaladel vajalik nende ilme ja liigikoosseisu säilimist tagav tegevus nagu niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde kujundamine ja harvendamine või raadamine. Tegevus on vajalik poollooduslike koosluste säilimiseks. Poollooduslikke kooslusi, mis vajavad hooldust ja servaaladel taastamist, esineb sihtkaitsevööndis ligikaudu 121 hektaril.

Navesti sihtkaitsevööndis on madalsookoosluste taastamiseks vajalik kraavide sulgemine. Hinnanguliselt on vaja sulgeda 7 km kraave. Tegevus on vajalik madalsoode loodusliku veerežiimi taastamiseks, mis on eelduseks madalsoode säilimiseks.

Vajalike tegevuste täpne maht planeeritakse kaitsekorralduskavaga.

2.5.5. Piiranguvöönd

2.5.5.1. Piiranguvööndi eesmärgid

Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse. Kaitsealal on Venevere piiranguvöönd. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on kaitsta ja säilitada looduse mitmekesisust, liigirikkaid niitusid lubjavaestel muldadel ja lamminiite. Piiranguvööndisse on jäetud vähem väärtuslikud majandatavad metsad ja hooldatavad luhahainamaad. Piiranguvööndi otstarve on olla puhvervööndiks kaitseala servas ja siduda kaitseala maastikuliseks tervikuks.

2.5.5.2. Lubatud tegevused piiranguvööndis

Piiranguvööndis on lubatud majandustegevus, arvestades kaitse-eeskirjas sätestatud erisusi. Piiranguvööndis on lubatud kuni 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas ning kaitseala valitseja nõusolekul rohkem kui 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas. Hinnanguliselt on 30 inimesest koosnev grupp optimaalne, selle tegutsemine kaitsealal ei kahjustata elupaiku ja kaitsealuste liikide häirimine on talutavuse piires. Rohkem kui 30 osalejaga rahvaürituse korral on vajalik tegevuse suunamine, et vältida kaitse-eesmärkide teadmatusest tingitud kahjustamist, ja seetõttu on sellised rahvaüritused lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

Piiranguvööndis on lubatud puhtpuistute kujundamine. Piiranguvööndisse jäävatel Navesti jõe orunõlvadel kasvavad puistud, mis on valdavalt lepikeud. Lepikutest segapuistute kujundamine ei ole ilmtingimata otstarbekas ega looduskaitsealalt vajalik.

Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud tehnovõrgurajatise (kaitseala läbivate elektriliinide) püstitamise ja korrastamise või ehitiste, kaasa arvatud ajutiste ehitiste (heinaküünide, loomade varjualuste jms) püstitamise. Selle sätte alusel saab kaitseala valitseja lubada rajatiste rajamist kaitsealale, kui see on vajalik kaitseala elupaikade seisundi parandamiseks, ning kaitseala läbivate kommunikatsioonide hooldamist ja uuendamist.

Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud uuendusraie järgmistel tingimustel:

1) lageraie kuusikutes ja hall-lepikutes 1 ha suuruse langina. Piiranguvööndi metsad asuvad kaitseala servaaladel, Navesti orulampi veertel ning moodustavad puhverala naabruses asuva intensiivse põllumajandusmaastiku ja kaitseala märgalade vahel. Piiranguvööndi metsad kaitsevad märgalaid võimaliku põllumajandusreostuse eest. Piiranguvööndi metsade puhverduisvõime tagamiseks ei ole hea metsi suurtel aladel maha raiuda. Samas on kuusikutes ja lepikutes otstarbekas uuendada metsa lageraie korras. Metsa kaitsefunktsiooni ja uuendamise vajaduse vahel kompromissi saavutamiseks on sätestatud, et lageraie langi suurus ei tohi olla üle 1 ha, kuna kuni 1 ha suuruste lankide korral on tagatud piisav piiranguvööndi kaitsevõime;

2) turberaie kuni 5 ha suuruse langina. Turberaie koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamise nõudega võimaldab suurendada metsa looduslikkust piiranguvööndis esinevates puistutes ning säilitada metsamaastikku. Turberaie langi pindala ei tohi olla suurem kui 5 ha, siis ei kahjusta häiringute mõju koosluse säilimist ja metsa puhverduisvõimet (metsad kaitsevad märgala võimaliku põllumajandusreostuse eest). Suuremate lankide puhul ei ole tagatud piisav kaitsevõime ja see omakorda viib paigast loodusliku tasakaalu. Turberaied on metsa majandamise eeskirja § 4 kohaselt lubatud lepikutes, haavikutes, männikutes, kaasikutes ja kõvalehtpuupuistutes;

3) raiete tegemisel metsamaal tuleb säilitada puistu liikide ja vanuse mitmekesisus. Elustiku mitmekesisuse säilitamiseks tuleb jätta raielangile hektari kohta alles vähemalt 10 tihumeetrit puid, mis koristamisele ei kuulu ja jäävad metsa alatiseks. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid, samuti eritunnustega nagu põlemisjälgedega, õõnsuste, tuuleluudade

või suurte okstega puid. See tingimus on seatud piirkonna elustiku mitmekesisuse säilitamiseks.

Kaitse-eeskirjas seatakse piiranguvööndi metsatöödele tingimused looduskaitseeaduse § 31 lõike 4 alusel.

2.5.5.3. Keelatud tegevused piiranguvööndis

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine. Piirang on vajalik Navesti jõe elupaiga säilimiseks;
- 2) energiapuistute rajamine. Energiapuistu korral on tegemist intensiivselt majandatava monokultuurkooslusega, mille rajamiseks ei ole kaitsealal kohta. Energiapuistu rajamine nõuab mõne kaitsealuse elupaiga pindala vähendamist ja on otseses vastuolus kaitseala kaitse-eesmärkidega;
- 3) maavara kaevandamine. Maavara kaevandamine rikub piirkonna veerežiimi ja elupaikade seisundit ning on vastuolus kaitseala kaitse-eesmärkidega;
- 4) uue maaparandussüsteemi rajamine. Kaitseala kaitse-eesmärk on märgalade elupaikade kaitse. Uue maaparandussüsteemi rajamine on otseses vastuolus kaitseala kaitse-eesmärkidega ja rikub seni säilinud madalsookooslusi;
- 5) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine metsamaal ja looduslikul rohumaal. Biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine mõjutab väga tugevasti looduslike kooslusi. Nimetatud vahendid on mürgised paljudele elusorganismidele. Nende kasutamine mõjub negatiivselt elustiku mitmekesisusele, veekoosluste enesepuhastusvõimele ja maismaakoosluste liigirikkusele.

2.5.5.4. Vajalikud tegevused piiranguvööndis

Piiranguvööndis on poollooduslike koosluste esinemisaladel vajalik nende ilme ja liigikoosseisu säilimist tagav tegevus nagu niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde kujundamine ja harvendamine või raadamine. Regulatsioon on vajalik poollooduslike koosluste säilimiseks. Hinnanguliselt on piiranguvööndis vaja hooldada 22 ha luhahainamaid.

Vajalike tegevuste täpne maht planeeritakse kaitsekorralduskavaga.

3. Menetluse kirjeldus

Kaitseala kaitse-eeskirja avalik väljapanek toimus 31. maist – 14. juunini 2010 Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni Viljandi kontoris, Kõo Vallavalitsuses ja Suure-Jaani Vallavalitsuses. Teade kaitse-eeskirja avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu kohta ilmus 01. juunil 2010 üleriigilise levikuga ajalehes Postimees. Väljaandes Ametlikud Teadaanded ilmus kaitse-eeskirja eelnõu avalikustamise teade 31. mai 2010.

Looduskaitseeaduse §-s 9 sätestatud kaitse alla võtmise menetluse käigus saadeti kaitsealal paikneva 25 kinnisasja 18 eraomanikule, Riigimetsa Majandamise Keskusele, Viljandi Maavalitsusele ning Kõo ja Suure-Jaani Vallavalitsusele teade kaitse-eeskirja eelnõu avalikustamise, sh avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu kohta.

Viljandi Maavalitsust ning Suure-Jaani ja Kõo Vallavalitsust on looduskaitseeaduse § 9 lõike 5 kohaselt teavitatud posti teel tähtkirjaga. Ühtegi pretensiooni, ettepanekut ega vastuväidet ei esitatud. Kirjadele vastas üks maaomanik, kellele koostati ja väljastati vastuskiri 20. juuni 2010. Pärast kirjadele vastamist toimus 29. juunil 2010 aastal Kõo vallamajas kaitse-eeskirja eelnõu avalik arutelu, kus osales kümme isikut.

Arvamuse esitaja nimi ja seos	Arvamuse kokkuvõte	Menetleja otsus
-------------------------------	--------------------	-----------------

eelnõuga		
Katastriüksus: 35701:004:0700	Küsimused: Minu põllumaa on välja renditud ja seal kasvatatakse rukist. Kas pean rendilepingu lõpetama? Kas mul on õigus saada tulevikus kompensatsiooni, kuna minu maakasutusele on seatud terve hulk piiranguid?	Piiranguvööndisse kuulub Teie maaüksuse metsamaa. Looduslik rohumaa ja põllumaa ei kuulu kaitseala koosseisu ja neile ei rakendu mingisuguseid piiranguid.

Kaitseala kaitse-eeskirja täiendav avalik väljapanek toimus 13.–27. november 2012 ja 12. detsembrist 2012 kuni 3. jaanuarini 2013. Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni Viljandi kontoris, Kõo Vallavalitsuses ja Suure-Jaani Vallavalitsuses. Teade kaitse-eeskirja avaliku väljapaneku kohta ilmus 12. novembril 2012 üleriigilise levikuga ajalehes Eesti Päevaleht, 10. novembril 2012 Viljandi maakonnalehes Sakala. Väljaandes Ametlikud Teadaanded ilmus kaitse-eeskirja eelnõu avalikustamise teade 10. detsembril 2012.

Kaitseala kaitse-eeskirja täiendaval avalikul väljapanekul ei esitatud ühtegi ettepanekut ega vastuväidet.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamisel on arvestatud järgmiste EL õigusaktidega:

1. EÜ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taime- ja loomastiku kaitsest (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50).
2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7–25).

EÜ Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ ehk loodusdirektiivi artikli 2 lõike 1 kohaselt on nimetatud direktiivi eesmärk looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taime- ja loomastiku kaitsmisega kaasa aidata bioloogilise mitmekesisuse säilimisele EL liikmesriikide territooriumil. Loodusdirektiivi artikli 3 lõigete 1 ja 2 kohaselt luuakse Euroopa ökoloogiline võrgustik Natura 2000, mille loomise annab panuse iga liikmesriik võrdeliselt sellega, millisel määral leidub tema territooriumil loodusdirektiivis nimetatud looduslike elupaigatüüpe ja liikide elupaiku. Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. aasta korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 2 alapunkti 209 kohaselt hõlmab kaitseala Maalasti loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

Maalasti loodusala on kinnitatud Natura 2000 võrgustiku alaks Euroopa Komisjoni 12. detsembri 2008 otsusega 2009/94/EÜ, millega võetakse vastavalt nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ vastu boreaalses biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade teine ajakohastatud loetelu (teatavaks tehtud numbriga K(2008) 8046 all, ELT L 43, 13.02.2009 lk 245–392). Viimati ajakohastati boreaalse biogeograafilise piirkonna loodusala nimekirja Euroopa Komisjoni 16. november 2012 otsusega 2013/27/EÜ, millega võetakse vastavalt nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ vastu boreaalses biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade kuues ajakohastatud loetelu (teatavaks tehtud numbriga C(2012) 8229 all, ELT L 024, 26.01.2013 lk 58–343).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ ehk linnudirektiivi artikli 1 kohaselt käsitleb nimetatud direktiiv kõikide looduslikult esinevate linnuliikide, kaasa arvatud nende munade, pesade ja elupaikade kaitset EL liikmesriikides. See hõlmab nende liikide kaitset, hoidmist ja kontrolli ning

kasutamist. Linnudirektiivi artiklite 2 ja 3 kohaselt võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, sealhulgas kaitsealade loomine, eelnimetatud linnuliikide arvukuse hoidmiseks tasemel, mis vastab eelkõige ökoloogilistele, teaduslikele ja kultuurilistele nõuetele, arvestades samal ajal majanduslikke ja puhkeaja veetmisega seotud vajadusi. Kaitsealal on olulisteks kaitse-eesmärkideks mitme linnudirektiivi I lisas nimetatud linnuliigi kaitse.

Peale määruse jõustumist tehakse Euroopa Komisjonile ettepanek lisada Maalasti loodusala kaitse-eesmärkide nimekirja vareskaera-aasasilmik (*Coenonympha hero*).

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse mõju on positiivne loodus- ja elukeskkonnale, aidates looduskeskkonna säilitamisega kaasa inimeste põhivajaduste ja elukvaliteedi tagamisele.

Uue kaitseala moodustamine aitab kaasa rahvusvaheliste kohustuste täitmisele, seega on mõju välissuhetele positiivne. Looduse mitmekesisuse ehk elurikkuse säilitamise ja suurendamise vajaduse sätestavad nii Euroopa 2020 kui ka Ressursitõhusa Euroopa tegevuskava. Sellest tulenevalt on elurikkuse vähenemise peatamiseks ja taastamiseks kinnitatud EL elurikkuse strateegia aastani 2020 (KOM(2011)2441), mis seab liikmesriigile konkreetsed ja mõõdetavad eesmärgid elurikkuse (liikide ja elupaikade seisundi) parandamiseks aastaks 2020. Kinnitav õigusakt toetab otseselt esitatud eesmärkide saavutamist.

Kaitseala asub inimasustuse ja hooneteta alal, 78% alast on riigimaa, mistõttu puuduvad määruse jõustumisel olulised mõjud sotsiaalvaldkonnale, riiklikule julgeolekule, majandusele, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele. Mõju majandusele on väike. Mõju majandusele avaldub kaitsekorraga seatud piirangutes metsade majandamisel. Samas aga soodustab riigi toetus kaitsealal poollooduslike koosluste kasutuselevõttu ja suurendab seega piirkonna tööhõivet.

Vastavalt maamaksuseaduse §-le 4 kaasneb eelnõu jõustumisega kohaliku omavalitsuse maamaksutulude vähenemine. Maamaksuseaduse § 4 lõike 3 kohaselt hakkab maamaksusoodustus kehtima kaitse-eeskirja jõustumisele järgneva aasta 1. jaanuaril. Maamaksuseaduse § 4 lõike 1 punkti 1 kohaselt kaitsealade sihtkaitsevööndi maalt maamaksu ei maksta ja § 4 lõike 2 kohaselt looduskaitseaduse §-s 31 sätestatud piiranguvööndi maalt makstakse maamaksu 50% maamaksumäärast. Maamaksu laekub Kõo vallale vähem ligikaudu 1241 eurot ja Suure-Jaani vallale 66 eurot aastas.

Vastavalt looduskaitseaduse §-le 20 võib riik kokkuleppel kinnisasja omanikuga omandada kinnisasja, mille sihtotstarbelist kasutamist ala kaitsekord oluliselt piirab, kinnisaja väärtusele vastava tasu eest. Sihtkaitsevööndi maade võimaliku omandamise korral on riigi kulutused kinnisasja hariliku väärtuse alusel (Maa-ameti tehingute andmebaasis toodud piirkonna ostu-müügitehingu keskmise hektarihinna alusel) kokku 220 495 eurot.

Kaitseala kaitse-eeskirja menetlemise ajal ei ole laekunud ühtegi ettepanekut maa riigile omandamise kohta.

Kaitsealale jääb hooldamist ja osaliselt taastamist vajavaid lamminiite 143 hektarit. Poolloodusliku koosluse hooldamiseks on võimalik taotleda loodushoiutoetust, lamminiidu hooldamiseks 147 eurot hektari kohta ja taastamiseks 250 eurot hektari kohta.

Kaitsealale jääb eramaadele 68 ha metsamaad, millest 45 ha asub sihtkaitsevööndis ja 23 ha piiranguvööndis. Kaitsealal, mis on ühtlasi loodusala, saab taotleda metsatoetust 60,08 eurot piiranguvööndi ja 109,38 eurot sihtkaitsevööndi metsamaa hektari kohta.

6. Määruse jõustumine

Käesolev määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Määruse vaidlustamine

Käesoleva määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Seega vastavad määruses üldkorralduse tunnustele sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu on kooskõlastatud teiste ministriumidega eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Ministriumid on kooskõlastanud eelnõude infosüsteemis EIS eelnõu vaikimisi. Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 4 kohaselt, kui kooskõlastaja ei ole sama paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud või jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu kooskõlastatuks.

Keit Pentus-Rosimannus
Keskkonnaminister